

75. Viêm màng não Nhật Bản B

Bệnh viêm màng não Nhật Bản B có tính mùa vụ nghiêm ngặt. Thường phát về mùa hạ khí trời nóng nực. Đông y qui về phạm vi ôn bệnh, là do tà thử ôn từ biểu vào lý, thiêu đốt ở giữa phần khí và doanh, phát bệnh tiến triển rất nhanh. Nếu không chữa chạy kịp thời có thể gây ra hội chứng nội bế, ngoại thoát^(*), để lại những di chứng nghiêm trọng.

Cần chú ý: Bệnh phát rất nhanh với các triệu chứng: Sốt cao, hôn mê, co giật, nếu kiểm tra kỹ sẽ thấy cổ cứng, nghiêng lệch.

Bệnh này cần xử trí cấp cứu bằng Tây y, cách chữa theo Đông y ở đây là để tham khảo khi cần.

Cách chữa:

a. Giai đoạn cấp tính. Triệu chứng và cách chữa:

- Sốt cao, co giật, hôn mê, nôn mửa, thì dùng các phương trị theo các chứng đã giảng ở các phần trước mà châm, cứu.
- Nhai nuốt khó khăn, mất tiếng, liệt mặt, khó vận động, xem phần trúng gió, bại biệt mà chữa.
- Suy hô hấp: châm *Hội âm* (lưu kim 10 đến 20 phút, vê chuyển một lần).
- Tuần hoàn suy kiệt: Châm *Nội quan* thấu *Gian sử* (kích thích mạnh và vê 2 đến 3 phút sau đó 10 phút đến 20 phút lại vê một lần). *Túc tam lý, Thái Khê* (châm vê nhẹ, lưu kim).
- Đờm tắc: Châm *Thiên đột, Phong long, Túc tam lý, Nội quan, Liệt khuỷt*.
- Phù não (não úng thủy): *Phục lưu, Hợp cốc, Bách hội* thấu *Tứ thần thông*.
- Trướng bụng (liệt ruột): *Thiên khu, Quan nguyên, Túc tam lý*.

b. Giai đoạn cuối và giai đoạn phục hồi

- Cổ cứng, uốn ván, co giật (co giật rất mạnh cứu chữa cũng có kết quả): *Đại chùy, Hậu Khê, Ủy trung, Nhân trung, Trường cường*.
- Run rẩy: Lấy huyết như phần trên và gia giảm: *Thiếu hải* thấu *Khúc trì, Kích môn, Hậu Khê* thấu *Lao cung, Dương lăng tuyền*.
- Tinh thần hưng phấn, máy động không yên: *Nội quan, Thần môn, Túc tam lý, Thông lý, Tam âm giao, Thái Khê, Thái xung*.
- Ngủ si, đần độn: *Bách hội, Tứ thần thông, Ấn đường, Thông lý, Đại lăng* thấu *Lao cung*.
- Tròng mắt rung động và nhìn lệch: *Tán trúc* thấu *Ngư yêu, Phong trì* (lưu kim 15 phút), *Đông tử liêu, Tinh minh, Hợp cốc*.
- Mờ mắt: *Tán trúc* thấu *Ngư yêu, Tinh minh, Hợp cốc, Cầu hậu*, châm đứng không vê, *Hợp cốc, Quang minh, Thái Khê* (lưu kim 30 phút).
- Ý thức lơ mơ: *Bách hội, Tứ thần thông, Phong trì, Phong phủ, Đại chùy, Thần môn*.

(*) Nội bế, ngoại thoát: Trong bế tắc mọi hoạt động của tạng khí, ngoài thoát hết khí nóng